Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (трети състав)

3 октомври 2019 година*

„Преюдициално запитване — Имиграционна политика — Статут на дългосрочно пребиваващите граждани на трети страни — Директива 2003/109/ЕО — Условия, свързани с получаването на статут на дългосрочно пребиваващ — Член 5, параграф 1, буква а) — Стабилни, регулярни и достатъчни финансови ресурси“

По дело C-302/18

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (Съвет по споровете във връзка с режима на чужденците, Белгия) с акт от 14 декември 2017 г., постъпил в Съда на 4 май 2018 г., в рамките на производство по дело

X

срещу

Belgische Staat,

СЪДЪТ (трети състав),

състоящ се от: A. Prechal (докладчик), председател на състава, F. Biltgen, J. Malenovský, C. G. Fernlund и L. S. Rossi, съдии,

генерален адвокат: H. Saugmandsgaard Øe,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

– за X, от J. Hardy, advocaat,

– за белгийското правителство, от C. Pochet, M. Jacobs и P. Cottin, в качеството на представители, подпомагани от E. Matterne, advocaat,

– за чешкото правителство, от M. Smolek и J. Vláčil, в качеството на представители,

– за германското правителство, от T. Henze и J. Möller, в качеството на представители,

– за френското правителство, от E. de Moustier, A.-L. Desjonquères и E. Armoet, в качеството на представители,

* Език на производството: нидерландски.

– за италианското правителство, от G. Palmieri, в качеството на представител, подпомагана от L. D'Ascia, avvocato dello Stato,

– за австрийското правителство, от J. Schmoll, в качеството на представител,

– за Европейската комисия, от C. Cattabriga и G. Wils, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 6 юни 2019 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 5, параграф 1, буква а) от Директива 2003/109/ЕО на Съвета от 25 ноември 2003 година относно статута на дългосрочно пребиваващи граждани от трети страни (ОВ L 16, 2004 г., стр. 44; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 225).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между X и Belgische Staat (белгийската държава) във връзка по-специално с отхвърлянето на молба за издаване на разрешение за установяване и получаване на статут на дългосрочно пребиваващ.

Правна уредба

Правото на Съюза

Директива 2003/86/ЕО

3 Съгласно член 7, параграф 1 от Директива 2003/86/ЕО на Съвета от 22 септември 2003 г. година относно правото на събиране на семейството (ОВ L 251, 2003 г., стр. 12; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 164):

„1. При подаване на заявление за събиране на семейство заинтересованата държава членка може да поиска от лицето, което е подало заявлението, да представи доказателство за това, че кандидатът разполага със:

[…]

в) стабилни и регулярни финансови ресурси, които са достатъчни, за да издържа себе си и членовете на своето семейство, без да прибягва до системата за социално подпомагане на въпросната държава членка. Държавите членки оценяват тези финансови ресурси с оглед характера им и тяхната регулярност и могат да вземат под внимание нивото на минималните национални възнаграждения или пенсии, а също и броя на членовете на семейството“.

Директива 2003/109

4 Съображения 1, 2, 4, 6, 7 и 10 от Директива 2003/109 гласят:

„(1) С оглед постепенното установяване на пространство на свобода, сигурност и правосъдие, Договорът за създаване на [ЕО] предвижда както приемане на мерки за осигуряване свободното движение на хора в съчетание със съпътстващи мерки за контрола по външните граници, убежището и имиграцията, така и приемане на мерки относно убежището, имиграцията и гарантиране правата на граждани на трети страни.

(2) По време на извънредното съвещание в Тампере от 15 и 16 октомври 1999 г. Европейският съвет обяви, че правният статут на гражданите на трети страни трябва да се сближи с този на гражданите на държавите членки и че лице, легално пребиваващо в държава членка, за неопределен срок от време, което има разрешение за дългосрочно пребиваване, следва да получи в тази държава членка съвкупност от постоянни права, възможно най-близки с тези, от които се ползват гражданите на Европейския съюз.

[…]

(4) Интеграцията на граждани на трети страни, трайно установени в държавите членки, е ключов елемент за поощряване на икономическото и социално единство, основна цел на Общността, изложена в Договора.

[…]

(6) Основният критерий за получаване на статут на дългосрочно пребиваващ следва да бъде продължителността на пребиваване на територията на държавата членка. Това пребиваване следва да е било легално и непрекъснато, за да свидетелства за трайното привързване на лицето с тази страна. Необходимо е да се предвиди известна гъвкавост при отчитане на обстоятелствата, които биха накарали едно лице временно да се отдалечи от територията.

(7) С цел получаване статут на дългосрочно пребиваващ гражданинът на трета страна следва да докаже, че разполага с достатъчно [финансови ресурси] и със здравна застраховка, за се предотврати оставането му в тежест на държавата членка. Държавите членки, когато оценяват притежанието на [стабилни и регулярни финансови ресурси], могат да вземат предвид и фактори като пенсионни вноски или изплащане на данъчни задължения.

[…]

(10) Важно е да се установи система от процедурни правила, които да уреждат разглеждането на молбата за получаване на статут за дългосрочно пребиваване. Тези процедури би трябвало да са ефективни и управляеми по отношение на нормална трудова ангажираност на администрациите на държавите членки, а също така прозрачни и справедливи, с цел да предоставят съответното ниво на правна сигурност на засегнатите лица. Те не следва да бъдат спънка за упражняването на правото на пребиваване“.

5 В член 5 от посочената директива, озаглавен „Условия, свързани с получаването на статут на дългосрочно пребиваващ“, се посочва:

„1. Държавите членки изискват от гражданина на трета страна да представи доказателство, че разполага, за себе си и за членовете на своето семейство на негова издръжка:

а) [със стабилни и регулярни финансови ресурси], достатъчни за покриване на собствен[а]т[а] му и тази на членовете на семейството му издръжка, без да се прибягва до системата за социално подпомагане на съответната държава членка. Държавите членки изчисляват тези [финансови ресурси] в съответствие с тяхното естество и постоянен характер и могат да вземат предвид минималното равнище на работната заплата и пенсията преди депозирането на молбата за получаване на статут на дългосрочно пребиваващ;

б) със здравна осигуровка, покриваща всички обичайни осигурителни случаи за гражданите на съответната държава членка.

[…]“.

6 Член 7, параграф 1 от посочената директива предвижда:

„С цел получаване на статут на дългосрочно пребиваващ гражданинът на трета държава депозира молба при компетентния орган на държавата членка, в която пребивава. Молбата се придружава от доказателствен материал, уточнен в националното законодателство и с който се доказва изпълнението на условията, изброени в членове 4 и 5, както и при необходимост от валиден пътнически документ или легализирано копие на същия.

[…]“.

7 Член 8, параграф 1 от същата директива гласи:

„Статутът на дългосрочно пребиваващ е постоянен, като се спазват условията на член 9“.

8 Член 9 от Директива 2003/109, озаглавен „Отнемане или загуба на статут“, предвижда в параграф 1:

„Дългосрочно пребиваващият губи правото си на статут на дългосрочно пребиваващ в следните случаи:

а) констатиране на придобиване по нечестен начин на статут на дългосрочно пребиваващ;

б) приемане на мерки за експулсиране при условията, предвидени с член 12;

в) отсъствие от територията на Общността за период от дванадесет последователни месеца“.

9 Член 11 от същата директива предвижда:

„1. Дългосрочно пребиваващият се ползва от равноправно третиране с гражданите на държавата членка по отношение на:

а) условията за достъп до работа по трудови правоотношения и работа на свободна практика, при условие че тези дейности не са дори временно свързани с упражняването на публична власт, както и с условията на заетост и работа, включително условията на освобождаване от работа и заплащане;

[…]“.

10 Член 12 от посочената директива гласи:

„1. Държавите членки могат да вземат решение за експулсиране по отношение на дългосрочно пребиваващ само ако той представлява реална и достатъчно сериозна заплаха за обществения ред и обществената сигурност.

2. Решението, посочено в параграф 1, не следва да се основава на икономически съображения.

[…]“.

11 Член 13 от същата директива гласи:

„Държавите членки могат да издават разрешения за постоянно пребиваване или безсрочна валидност при по-благоприятни условия от установените с настоящата директива. Тези разрешения за пребиваване не предоставят достъп до право на пребиваване в останалите държави членки, както е предвидено в глава III“.

Директива 2004/38/ЕО

12 Съгласно член 7 от Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на гражданите на Съюза и на членовете на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, 2004 г., стр. 77 и поправка в ОВ L 229, 2004 г., стр. 35; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 56):

„1. Всички граждани на Съюза имат право да пребивават на територията на друга държава членка за срок, по-дълъг от три месеца, ако те:

а) са работници или самостоятелно заети лица в приемащата държава членка; или

б) притежават достатъчно средства за себе си и за членовете на семейството си, с цел да не се превърнат в тежест за системата за социално подпомагане на приемащата държава членка през времето си на пребиваване и притежават пълно здравно застрахователно покритие в приемащата държава членка; или,

в) – са записани в частно или държавно учебно заведение, акредитирано или финансирано от приемащата държава членка въз основа на нейното законодателство или административна практика, с основната цел да преминат курс на обучение, включително професионално обучение, и

– притежават пълно здравно застрахователно покритие в приемащата държава членка и убедят съответните национални власти, посредством декларация или други равностойни средства, избрани от тях, че притежават достатъчни финансови средства за себе си и за членовете на семейството си, с цел да не се превърнат в тежест за системата за социално подпомагане на приемащата държава–членка през времето си на пребиваване […]

[…]“.

13 Член 14, озаглавен „Запазване на правото на пребиваване“, предвижда в параграф 2:

„Гражданите на Съюза и членовете на техните семейства притежават правото на пребиваване, предвидено в членове 7, 12 и 13, дотогава, докато отговарят на условията, посочени в тези членове.

[…]“.

Белгийското право

14 Член 15bis от wet betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (Закон за достъпа до територията, пребиваването, установяването и извеждането на чужденци) от 15 декември 1980 г. (Belgisch Staatsblad, 31 декември 1980 г., стр. 14584) в редакцията, приложима към фактите в главното производство (наричан по-нататък „Законът за чужденците“), предвижда:

„§ 1. Освен ако не са налице съображения, свързани с обществения ред или национална сигурност, статут на дългосрочно пребиваващ се предоставя на чужденец, който не е гражданин на Европейския съюз, ако отговаря на предвидените в параграф 3 условия и е пребивавал законно и непрекъснато в Кралство[Белгия] през петте години непосредствено преди подаването на молба за получаване на статут на дългосрочно пребиваващ.

[…]

§ 3. Посоченият в параграф 1 чужденец трябва да докаже, че разполага със стабилни, регулярни и достатъчни финансови ресурси за издръжка на себе си и на членовете на семейството му на негова издръжка, така че да не бъде в тежест на публичните органи, както и да има здравна осигуровка за покриване на рисковете в Белгия.

Средствата за издръжка по алинея първа трябва да съответстват най-малкото на размера на финансовите ресурси, под който може да бъде предоставена социална помощ. При тяхната преценка се вземат предвид естеството и регулярността им.

Като се имат предвид посочените в алинея втора критерии, кралят определя с обсъден в Министерския съвет кралски указ минималния размер на изискваните средства за издръжка“.

15 В циркулярното писмо относно статута на дългосрочно пребиваващите от 14 юли 2009 г. (Belgisch Staatsblad, 11 август 2009 г.) се уточнява, че доказването на посочените средства за издръжка може да стане по следния начин:

„Наличието на средства за издръжка може да бъде доказано с доходи от професионална дейност, обезщетение за безработица, обезщетение за инвалидност, пенсия за ранно пенсиониране, социално-осигурително обезщетение за възраст, обезщетение за трудова злополука или професионално заболяване, […]. Този списък не е изчерпателен“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

16 На 26 юли 2007 г. X, който декларира, че е камерунски гражданин, подава в посолството на Белгия в Яунде (Камерун) молба за издаване на студентска виза. Той получава посочената виза и правото му на пребиваване в Белгия е продължавано ежегодно до 15 януари 2016 г. На

19 януари 2016 г. по искане на X е издадено разрешение за пребиваване, с мотива че последният притежава разрешение за работа. Това разрешение за пребиваване е валидно до 14 януари 2017 г.

17 На 27 декември 2016 г. X подава молба да му бъде предоставен статут на дългосрочно пребиваващ. В подкрепа на молбата си като доказателства за стабилни, регулярни и достатъчни средства за издръжка той представя по-специално трудови договори, данъчнооблагателен акт и фишове за заплата на името на неговия брат. Освен това X прилага подписан от брат му документ, с който последният поема задължение да се погрижи за това „заинтересованото лице да разполага със „стабилни, регулярни и достатъчни средства за издръжка на себе си и на членовете на семейството му на негова издръжка, така че да не бъде в тежест на публичните органи“, в съответствие с член 15bis от [Закона за чужденците]“.

18 Тази молба е отхвърлена с решение от 5 април 2017 г. на gemachtigde van de staatssecretaris voor Asiel en Migratie en administratieve Vereenvoudiging (представител на държавния секретар по въпросите на убежището, миграцията и опростяването на административните процедури, Белгия) (наричан по-долу „представителят на държавния секретар“). По отношение на стабилните, регулярни и достатъчни средства за издръжка по смисъла на член 15bis от Закона за чужденците решението има следното съдържание:

„Заинтересованото лице не притежава собствени финансови ресурси. То твърди, че вече не извършва платена професионална дейност, считано от 31 май 2016 г., и че понастоящем не разполага с никакви финансови ресурси. То се позовава на финансовите ресурси на своя брат. Заинтересованото лице трябва да докаже, че разполага за себе си с достатъчно средства за издръжка, за да не се превърне в тежест за белгийската държава“.

19 X подава жалба срещу това решение пред Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (Съвет по споровете във връзка с режима на чужденците, Белгия), в която поддържа, че посоченото решение се основава на неправилно тълкуване на условието за наличие на средства за издръжка, съдържащо се в член 5, параграф 1 от Директива 2003/109, който бил транспониран с член 15bis от Закона за чужденците, тъй като тези разпоредби не изисквали да се вземат предвид само собствените средства на жалбоподателя.

20 X подчертава, че изразът „разполага с [достатъчни финансови ресурси]“ по смисъла на член 5, параграф 1 от Директива 2003/109 трябва да се тълкува по същия начин, както идентичните понятия, използвани в директиви 2003/86 и 2004/38. Целта на Директива 2003/109 била да сближи правния статут на притежателите на разрешение за дългосрочно пребиваване със статута, предоставен на гражданите на Съюза. От това следвало по-специално, че съдебната практика във връзка с Директива 2004/38, както и релевантната съдебна практика, предхождаща влизането в сила на тази директива, от която било видно, че тя не съдържа никакви изисквания относно произхода на достатъчните финансови ресурси, трябва да се прилагат по аналогия.

21 От своя страна представителят на държавния секретар поддържа, че сам по себе си фактът, че издръжката на X е поета от брат му, не означава, че той има регулярен и стабилен доход. Според него преценката на финансовите ресурси в рамките на процедура по събиране на семейството не може да се извършва по същия начин като тази в рамките на процедура за получаване на статут на дългосрочно пребиваващ. Освен това в случай на събиране на семейството, свързано с гражданин на Съюза, можело да се вземат предвид само доходите на последния.

22 С оглед на тези съображения запитващата юрисдикция си задава въпроса по-специално дали член 5, параграф 1, буква а) от Директива 2003/109 трябва да се тълкува в смисъл, че посочените в тази разпоредба „финансови ресурси“ са единствено „собствени финансови ресурси“ на жалбоподателя, или това понятие обхваща други видове финансови ресурси.

23 При тези обстоятелства Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (Съвет по споровете във връзка с режима на чужденците) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Следва ли член 5, параграф 1, буква а) от [Директива 2003/109], който предвижда (по-специално), че за получаването на статут на дългосрочно пребиваващ гражданинът на трета страна трябва да докаже, че „разполага“ за себе си и за членовете на своето семейство на негова издръжка със стабилни и регулярни финансови ресурси, достатъчни за покриване на собствената му и тази на членовете на семейството му издръжка, без да се прибягва до системата за социално подпомагане на съответната държава членка, да се тълкува в смисъл, че за тази цел се имат предвид само „собствените финансови ресурси“ на гражданина на трета страна?

2) [Д]остатъчно [за тази цел ли е] посочените финансови ресурси да са на разположение на гражданина на трета страна, без да се поставят никакви изисквания относно произхода на тези финансови ресурси, така че те да могат да бъдат предоставени на гражданина на трета страна и от член на семейството му или друго трето лице?

3) Ако отговорът на последния въпрос е утвърдителен, достатъчно ли е в този случай поето от трето лице задължение за осигуряване на средства за издръжка, с което това трето лице се задължава да гарантира, че кандидатът за статут на дългосрочно пребиваващ „разполага със стабилни, регулярни и достатъчни финансови ресурси за издръжка на себе си и на членовете на семейството му на негова издръжка, така че да не бъде в тежест на публичните органи“, за да се докаже, че кандидатът може да разполага с финансови ресурси по смисъла на член 5, параграф 1, буква а) от [Директива 2003/109]?“.

По преюдициалните въпроси

24 С въпросите си, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 5, параграф 1, буква а) от Директива 2003/109 трябва да се тълкува в смисъл, че съдържащото се в тази разпоредба понятие „[финансови ресурси]“ се отнася единствено до „собствените финансови ресурси“ на кандидата за статут на дългосрочно пребиваващ, или това понятие обхваща и финансовите ресурси, предоставени на разположение на този кандидат от трето лице, както и евентуално дали поето от това трето лице задължение за осигуряване на средства за издръжка е достатъчно, за да се докаже, че посоченият кандидат разполага със стабилни, регулярни и достатъчни финансови ресурси по смисъла на посочената разпоредба.

25 По силата на член 5, параграф 1, буква а) от Директива 2003/109 държавите членки изискват от гражданина на трета страна да представи доказателство, че разполага за себе си и за членовете на своето семейство на негова издръжка със стабилни и регулярни доходи, достатъчни за покриване на собствената му и тази на членовете на семейството му издръжка, без да се прибягва до системата за социално подпомагане на съответната държава членка. Държавите членки преценяват тези средства в съответствие с тяхното естество и регулярност и могат да вземат предвид минималното равнище на работната заплата и пенсията преди депозирането на молбата за получаване на статут на дългосрочно пребиваващ.

26 Тъй като член 5, параграф 1, буква а) от Директива 2003/109 не съдържа никакво препращане към националното право на държавите членки, използваното в тази разпоредба понятие „[финансови ресурси]“ трябва да се схваща като самостоятелно понятие на правото на Съюза и независимо от това какви квалификации се използват в държавите членки, да се тълкува еднакво на територията на Съюза, като се отчитат текстът на разглежданата разпоредба, както и контекстът и целите на правната уредба, от която тя е част (вж. в този смисъл решение от 9 ноември 2017 г., Maio Marques da Rosa, C-306/16, EU:C:2017:844 т. 38 и цитираната съдебна практика).

27 Що се отнася, на първо място, до текста на член 5, параграф 1, буква а) от Директива 2003/109, следва да се отбележи, че в текстовете на тази разпоредба на испански, английски, френски и италиански език се използва термин, който е равнозначен на израза „финансови ресурси“, като в съответствие с обичайния му смисъл това понятие може да обозначава всички финансови средства, с които се ползва кандидатът за статут на дългосрочно пребиваващ, независимо от техния произход. За сметка на това в текстовете на тази разпоредба на нидерландски и немски език се използват термини, равнозначни на понятието „доходи“, което се отнася по-ограничително до личните финансови ресурси, като по-специално произтичащите от икономическата дейност на кандидата за статут на дългосрочно пребиваващ, което би довело до изключване на финансовите ресурси, предоставени от трето лице, например член на неговото семейство.

28 Предвид това двусмислие текстът на член 5, параграф 1, буква а) от Директива 2003/109 сам по себе си не позволява да се определят нито естеството, нито произходът на посочените в него финансови ресурси.

29 Що се отнася, на второ място, до целта на Директива 2003/109, тази директива е насочена главно към интеграцията на граждани на трети страни, които са трайно установени в държавите членки. Освен това, както следва от съображение 2 от тази директива, тя цели чрез предоставянето на статут на дългосрочно пребиваващи на посочените граждани на трети страни да сближи правния статут на последните с този на гражданите на държавите членки (вж. в този смисъл решение от 18 октомври 2012 г., Singh, C-502/10, EU:C:2012:636, т. 45 и цитираната съдебна практика).

30 Що се отнася до посочената интеграция, съгласно постоянната съдебна практика, както се потвърждава и от съображение 6 от Директива 2003/109, тя преди всичко произтича от продължителността на легалното и непрекъснато пребиваване в продължение на пет години, което свидетелства за трайното привързване на съответното лице със страната и следователно за трайното установяване на това лице (вж. в този смисъл решение от 17 юли 2014 г., Tahir, C-469/13, EU:C:2014:2094, т. 33 и цитираната съдебна практика). От тази гледна точка произходът на финансовите ресурси, с които трябва да разполага кандидатът за статут на дългосрочно пребиваващ, не изглежда да е решаващ критерий.

31 Що се отнася, на трето място, до контекста, в който се вписва член 5, параграф 1, буква а) от Директива 2003/109, следва да се отбележи, че изискването лицата да разполагат със стабилни, регулярни и достатъчни финансови ресурси, е едно от материалноправните условия за получаването на статут на дългосрочно пребиваващ. Предвид преследваната с Директива 2003/109 цел и въведената с тази директива система следва обаче да се отбележи, че след като отговорят на условията и спазват процедурите, предвидени в Директива 2003/109, гражданите на трети страни имат право да получат статут на дългосрочно пребиваващ, както и останалите произтичащи от предоставянето на този статут права (вж. в този смисъл решение от 26 април 2012 г., Комисия/Нидерландия, C-508/10, EU:C:2012:243, т. 68). В този контекст, както отбелязва по същество и генералният адвокат в точка 46 от заключението си, член 5, параграф 1, буква а) от Директива 2003/109 по принцип не позволява да се поставят допълнителни условия във връзка с произхода на финансовите ресурси, посочени в тази разпоредба.

32 Освен това, като се има предвид по-широкият контекст на посочената разпоредба, следва да се отбележи, че подобно изискване лицата да разполагат с „[финансови ресурси]“ се съдържа и в член 7, параграф 1, буква б) от Директива 2004/38, съгласно който всеки гражданин на Съюза има право да пребивава на територията на друга държава членка за срок, по-дълъг от три месеца, по-специално ако притежава достатъчно финансови ресурси за себе си и за членовете на семейството си, с цел да не се превърне в тежест за системата за социално подпомагане на приемащата държава членка през времето си на пребиваване.

33 Съдът вече е приел, че тълкуване на условието за достатъчни финансови ресурси, предвидено в член 7, параграф 1, буква б) от Директива 2004/38, в смисъл, че самото заинтересовано лице трябва да притежава такива ресурси и не може в това отношение да се ползва от финансовите ресурси на придружаващ го член на семейството, би добавило към това условие, както е формулирано в Директива 2004/38, изискване за произхода на финансовите ресурси, а това би било непропорционална намеса в упражняването на основното право на свободно движение и пребиваване, гарантирано с член 21 ДФЕС, тъй като не е необходимо за постигане на преследваната с член 7, параграф 1, буква б) от Директива 2004/38 цел, а именно защита на публичните финанси на държавите членки (вж. в този смисъл решение от 16 юли 2015 г., Singh и др., C-218/14, EU:C:2015:476, т. 75 и цитираната съдебна практика).

34 Понятието „[финансови ресурси]“, посочено в член 5, параграф 1, буква а) от Директива 2003/109, може да се тълкува аналогично на посоченото в член 7, параграф 1, буква б) от Директива 2004/38 в смисъл, че не изключва възможността заинтересованото лице да се позовава на финансовите ресурси, предоставени от трето лице, член на неговото семейство.

35 Въпреки това, като се има предвид окончателният характер на придобиването на статут на дългосрочно пребиваващ и с оглед на целта на член 5, параграф 1, буква а) от Директива 2003/109, която е да се запази системата за социално подпомагане на съответната държава членка, условията за „[финансови ресурси]“ по смисъла на тази директива имат обхват, различен от предвидения в Директива 2004/38.

36 Всъщност от член 5, параграф 1, буква а) от Директива 2003/109 следва, че държавите членки оценяват тези финансови ресурси в съответствие с тяхното естество и регулярност и могат да вземат предвид минималното равнище на работната заплата и пенсията преди депозирането на молбата за получаване на статут на дългосрочно пребиваващ. Освен това, за разлика от член 7, параграф 1, буква б) от Директива 2004/38, член 5, параграф 1, буква а) от Директива 2003/109 изисква посочените в него финансови ресурси да бъдат не само „достатъчни“ но и „[стабилни]“ и „[регулярни]“.

37 Що се отнася отново до контекста на последната разпоредба, следва да се изтъкне, че изискване лицата да разполагат със „стабилни, регулярни и достатъчни финансови ресурси се съдържа и в член 7, параграф 1, буква в) от Директива 2003/86. Съдът вече е приел, че от самия текст на тази разпоредба, и в частност от употребата на думите „стабилни“ и „регулярни“, следва, че посочените в тази разпоредба финансови ресурси трябва да се отличават с известна трайност и редовност. В това отношение член 7, параграф 1, буква в), второ изречение от Директива 2003/86 предвижда, че държавите членки оценяват въпросните финансови ресурси с оглед по-специално на тяхната „регулярност“ (вж. в този смисъл решение от 21 април 2016 г., Khachab, C-558/14, EU:C:2016:285, т. 30).

38 Така член 7, параграф 1, буква в) от Директива 2003/86 не може да се тълкува като пречка компетентният орган на държавата членка, в която е подадено заявлението за събиране на семейството, да преценява дали изискването за финансови ресурси е изпълнено от кандидата за събиране на семейството, основавайки се на оценка на изгледите тези ресурси да бъдат запазени и след подаването на посоченото заявление (вж. в този смисъл решение от 21 април 2016 г., Khachab, C-558/14, EU:C:2016:285, т. 31).

39 Освен това, що се отнася до същата разпоредба, и по-специално до понятието „достатъчни“, което следва от текста му, Съдът вече е посочил, че тъй като нуждите на отделните лица могат да бъдат много различни по обхват, тази разпоредба трябва да се тълкува в смисъл, че държавите членки могат да определят дадена сума като референтна, но не и в смисъл, че могат да определят минимален размер на доходите, независимо от конкретната преценка на положението на всеки заявител (вж. в този смисъл решение от 4 март 2010 г., Chakroun, C-578/08, EU:C:2010:117, т. 48).

40 Ето защо от член 7, параграф 1, буква в) от Директива 2003/86 следва, че от решаващо значение е не произходът на финансовите ресурси, а тяхната устойчивост и достатъчност, като се има предвид индивидуалното положение на заинтересованото лице.

41 От анализа на текста, целта и контекста на член 5, параграф 1, буква а) от Директива 2003/109, с оглед по-специално на сходни разпоредби от директиви 2004/38 и 2003/86, следва, че произходът на посочените в тази разпоредба финансови ресурси не е определящ критерий за съответната държава членка, за да се провери дали те са стабилни, регулярни и достатъчни.

42 При това положение, както отбелязва генералният адвокат в точка 77 от заключението си, компетентните органи на държавите членки следва да анализират конкретно индивидуалното положение на кандидата за статут на дългосрочно пребиваващ като цяло и да посочат причините, поради които тези средства са достатъчни или не и се отличават или не с известна трайност и редовност, за да не се превърне посоченият кандидат в тежест за приемащата държава членка.

43 Следователно член 5, параграф 1, буква а) от Директива 2003/109 не изключва финансовите ресурси, предоставени от трето лице или от член на семейството на кандидата, стига тези финансови ресурси да са стабилни, регулярни и достатъчни. В това отношение в случай като разглеждания в главното производство правнообвързващият характер на задължение за осигуряване на средства за издръжка, поето от трето лице или от член на семейството на кандидата, може да бъде важен елемент, който трябва да се вземе предвид. Възможно е също така компетентните органи на държавите членки да отчитат по-специално семейната връзка между кандидата за статут на дългосрочно пребиваващ и члена или членовете на семейството, които са готови да поемат неговата издръжка. Също така естеството и трайността на финансовите ресурси на члена или на членовете на семейството на този кандидат могат да представляват релевантни обстоятелства в този смисъл.

44 С оглед на изложените по-горе съображения на поставените въпроси следва да се отговори, че член 5, параграф 1, буква а) от Директива 2003/109 трябва да се тълкува в смисъл, че съдържащото се в тази разпоредба понятие „[финансови ресурси]“ не се отнася единствено до „собствените финансови ресурси“ на кандидата за статут на дългосрочно пребиваващ, а може да обхваща и финансовите ресурси, предоставени на разположение на този кандидат от трето лице, доколкото с оглед на индивидуалното положение на съответния кандидат те се считат за стабилни, регулярни и достатъчни.

По съдебните разноски

45 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (трети състав) реши:

Член 5, параграф 1, буква а) от Директива 2003/109/ЕО на Съвета от 25 ноември 2003 година относно статута на дългосрочно пребиваващи граждани от трети страни трябва да се тълкува в смисъл, че съдържащото се в се в тази разпоредба понятие „[финансови ресурси]“ не се отнася единствено до „собствените финансови ресурси“ на кандидата за статут на дългосрочно пребиваващ, а може да обхваща и финансовите ресурси, предоставени на разположение на този кандидат от трето лице, доколкото с оглед на индивидуалното положение на съответния кандидат те се считат за стабилни, регулярни и достатъчни.

Подписи